

Łódź, 26-08-2024 r.

WUOZ-ZN.5183.443.2024.ES.MZ

KANCELARIA

Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego nr 1
im. N. Barlickiego w Łodzi

Data wpływu 30.08.2024

L. dz. 5099

SPZOZ Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
ul. Kopcińskiego 22
90-153 Łódź

Na podstawie art. 27 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 840 ze zm.), w odpowiedzi na pismo z dnia 18.04.2024 r. znak: OD/930/2024 oraz pismo z dnia 5.06.2024 r. znak: OD/1259/2024 w sprawie wytycznych dla remontu wnętrza Auli im. prof. E. Palucha - budynku dydaktycznego usytuowanego w zespole szpitala im. N. Barlickiego przy ul. Kopcińskiego 22 w Łodzi, uzupełnionych pismem z dnia 1.08.2024 r. znak: OD/1744/2024 zawierającym rysunek koncepcyjny planowanych podziałów wnętrza auli i prezentację zamierzeń remontowych, Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków przedkłada poniższe wytyczne.

Przedłożono: *Opinię techniczną dotyczącą stropu nad aulą im. prof. E. Palucha. Budynek Auli im. prof. E. Palucha. Adres: Teren SP ZOZ Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 im. N. Barlickiego; ul. Kopcińskiego 22; 90-153 Łódź. oprac. Łukasz Liberek. lipiec 2024 r. oraz Koncepcję podziału auli ściankami modułowymi (str. 11 opracowania)*

Obiekt będący przedmiotem wniosku to budynek auli ujętej indywidualnie w Gminnej Ewidencji Zabytków, przyjętej zarządzeniem nr 772/2023 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 06 kwietnia 2023 r. zmieniającym Zarządzenie w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Łodzi.

Aula stanowi wyjątkowo cenny przykład architektury powiązany funkcjonalnie i przestrzennie poprzez wewnętrzną komunikację z głównym budynkiem szpitala dawniej im. I. Mościckiego, obecnie im. N. Barlickiego, wpisanym do rejestru zabytków pod nr rej.: A/106, decyzją z dnia 20.01.1971 r. Główna bryła szpitala prezentuje wysokiej klasy architekturę modernistyczną, charakterystyczną dla lat 20 i 30 XX w. Twórcą szpitala był łódzki architekt Wiesław Lisowski. W roku 1950 rozszerzono funkcję szpitala o naukową. Szpital stał się szpitalem klinicznym Akademii Medycznej, został formalnie przekazany przez Ubezpieczalnię Społeczną. Należy zatem przypuszczać, że budowa auli, której dotyczy zamierzenie, odbyła się po tym roku i związana była z podjęciem funkcji akademickiej. Na uwagę zasługuje wkomponowanie bryły auli, która powstała na tyłach, na osi głównego korpusu szpitala.

Obiekt posiada urozmaiconą bryłę, składającą się z części głównej (dwupiętrowej, prostopadłościowej) w której mieszczą się klatki schodowe, sanitariaty, pomieszczenia pomocnicze i sale wykładowe, oraz przylegającej do niej i zlokalizowanej centralnie auli wykładowej wzniesionej na rzucie półokręgu, przez co zbliżonej w formie do rotundy. Motyw rotundy, jak zauważa w swojej książce Aleksandra Sumorok („Architektura i urbanistyka Łodzi okresu realizmu socjalistycznego”), zrobił w okresie socrealizmu znaczną karierę, w tym wypadku była ona uzasadniona z uwagi na pełnioną funkcję. Elewacje budynku tworzą kompozycję elementów składających się z gęsto rozmieszczonych otworów okiennych i schodkowego gzymsu wieńczącego domykającą kompozycję. Na uwagę zasługują rozmieszczone po obu stronach wyłamane na odcinku koła skrzydła podcieni, z trzema okrągłymi otworami w każdym stropie, wsparte od frontu na stalowych smukłych słupach i domykającej ścianie na krótszym boku (prawdopodobnie w kolejnym etapie

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi
ul. Piotrkowska 99, 90-425 Łódź, tel.: 42 631 78 92, fax: 42 630 17 83
e-mail: sekretariat@wuoz-lodz.pl
<https://www.wuoz-lodz.pl>

Administratorem danych osobowych jest Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.WUOZ.RODO lub pod numerem telefonu: 42 631 78 92.

budowy dłuższe boki wiat zamknięto ścianami z łupanego kamienia). Wejście do auli przewidzianej na 259 osób umieszczono w poziomie piwnicy, po obu stronach podcieni, przez oryginalne, zachowane do dziś przesuwne dwuskrzydłowe drzwi wewnętrzne, lub z poziomu piętra przez galerię otaczającą salę wykładową z rzędem rytmicznie rozmieszczonych okien usytuowanych we wnękach oprawionych płytami lastriko w odcieniach szlachetnej szarości. Szatnie umieszczono pod galerią, w poziomie piwnicy, jej wystrój też zachował się w oryginalnej formie, elementem wtórnym jest metalowa siatka mająca stanowić ażurowe wygrodenie i zabezpieczenie szatni.

Wnętrze auli - o symetrycznym układzie przestrzennym, z podziałem obecnie na trzy sektory wydzielone parą jednobiegowych, drewnianych schodów (obecnie obłożonych wykładziną PCV) oraz amfiteatralnie rozmieszczonymi siedziskami wykonanymi ze sklejki, z oparciami z ażurowym dziurkowaniem. Siedziska mocowane są na stalowej konstrukcji a rząd dodatkowych siedzisk umieszczonych na galerii z oknami posiada dodatkowo ciekawy mechanizm składania. Na poziomie galerii rozmieszczono 8 szt. okrągłych słupów, które zostały prawdopodobnie wtórnie pomalowane wraz z wydatnym, akcentującym gzymsem. Na podkreślenie bez wątpienia zasługuje sprawny i stanowiący istotny element kompozycyjny auli, system oświetlenia umieszczony w okrągłych płycinach w suficie obwiedzionych profilowanym gzymsem, a także płycinowo ukształtowany sufit galerii, oraz ściany boczne do wysokości oparcia siedzisk, wydzielające sektory.

Ponadto należy zwrócić uwagę na ważne i dobrze zachowane elementy pozostałego wystroju pomieszczeń pomocniczych: okładziny boazerijne w pięknych odcieniach głębokiego brązu o wydatnej fakturze w obrębie klatek schodowych, korytarzy, wykończone wydatnym paskiem z czarnego lastriko, a także policzki schodów, słupy i blat w obrębie szatni, nóżki ławek w obu klatkach schodowych, wykończone czarnym, lastriko o drobnej fakturze, oraz obramienia okien o wyoblonych krawędziach w kolorze ciemnoszarego lastriko. Poza tym dobrze zachowane są elementy klatek schodowych z biegami i spocznikami wykonanymi z szarego lastriko i balustrada stalowa o ciekawej formie oraz pięknym, zakończonym ślimacznicą pochwycie drewnianym w kolorze ciepłego pomarańcza.

Całość prezentuje niezwykle spójną kompozycję znakomicie zakomponowanych wnętrz, które należy zachować w możliwie najpełniejszej oryginalnej formie i opracowaniu materiałowym, co stanowi najistotniejszy postulat konserwatorski.

Podsumowując, w ocenie tutejszego organu aula przy Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym im. N. Barlickiego stanowi wyjątkowy przykład późnomodernistycznej architektury nie tylko ze względu na swoją nietypową bryłę, ale przede wszystkim bogaty i spójny stylistycznie wystrój wnętrza, w związku z czym wymaga zachowania jako ważny element dziedzictwa kulturowego.

Oględziny obiektu wykazały, że elewacje oraz wnętrza były wcześniej remontowane (nastąpiła wymiana niektórych posadzek, stolarki okiennej, wykonano naprawy tynków, malowanie elewacji i wnętrza, modernizację sanitariatów).

Planowane prace remontowe i adaptacyjne mają mieć jednak szerszy zakres, do którego ŁWKZ niniejszym się odnosi.

Proponowany podział wnętrza galerii amfiteatru na trzy części nie jest przez ŁWKZ akceptowany, gdyż skutkuje destrukcją części wyposażenia i wystroju wnętrza (m.in. balustrad flankujących galerię, części siedzisk) oraz utratą pierwotnej ekspozycji wnętrza i całkowitą zmianą jego charakteru. Wykonanie dodatkowych biegów schodów skomplikuje komunikację z poziomem parteru.

Aby umożliwić wykonanie zamierzenia powodującego zmiany w przestrzeni auli w celu korzystania z pomieszczenia przez więcej niż jedną grupę słuchaczy, z minimalnym naruszeniem spójności jej wnętrza - ŁWKZ proponuje kompromisowe rozwiązanie, tj. podział przestrzeni auli na dwie części, różnej wielkości, wzdłuż jednego z biegów schodów istniejących, przy krawędzi biegu - ścianką modułową, co pozwoli na

zachowanie niemal w pełni pierwotnej struktury i wyposażenia wnętrza z biegami schodów, bez konieczności budowy nowych. Podczas prac projektowych należy wziąć pod uwagę: lokalizację i wygląd ścianki działowej, zachowane ekspozycji wystroju wnętrza, zachowanie elementów wystroju architektonicznego (gzymsu profilowanego, podpór na galerii, dekoracji sufitów, stolarek drzwiowych i in., wyposażenia - oryginalnych siedzisk, lastrykowych obudów otworów okiennych i in.).

Zamiar wykorzystania podcieni flankujących budynek na szatnie dla studentów nie może powodować ich pełnej zabudowy. Możliwe jest dostawienie do kamiennych ścianek kilku kabin przeznaczonych dla tego celu. Możliwe jest przykrycie kolistych otworów w dachu z zastosowaniem szkła. Za podporami można zamontować także szklane panele, co pozwoli zachować ekspozycję podcieni. Szafki na ubrania mogą pozostawać we wnętrzu budynku.

Podczas wizji lokalnej zwrócono uwagę na rozmieszczone we wnętrzu w sposób nieuporządkowany przebieralnie i zamykane szafki ubraniowe, biurka i standardowe wykonane z pcv kosze na śmieci, w obrębie korytarza przylegającego do szatni, które należy usunąć.

Ponadto zwraca uwagę nadmierna ilość i standardowy wygląd grzejników częściowo umieszczonych w oryginalnych wnękach obłożonych lastriko a częściowo poza nimi, co należałoby uporządkować podczas planowanych prac remontowych. Zaleca się zastosowanie grzejników z płaskim panelem w kolorystyce dopasowanej do wnętrza.

Planowane prace remontowe w budynku polegające na remoncie pokrycia dachowego z wymianą oryrynnowania, niezbędnej modernizacji części sanitariatów, instalacji, wykonanie sieci informatycznej są akceptowane.

Modernizacja wnętrz (sale wykładowe pozbawione wystroju) jest w pewnym zakresie akceptowana. Niektóre przestrzenie komunikacyjne, szatnia oraz aula wymagają prac remontowych z poszanowaniem oryginalnej substancji oraz prac konserwatorskich (głównie posadzek i zabudowy lastrico, boazerii, niektórych oryginalnych stolarek drzwiowych). Wartościowe są posadzki i inne obudowy lastrico, schody z balustradami, oryginalny układ kompozycyjny i wyposażenie szatni. Stanowią one o specyfice wnętrza tego budynku.

Ponieważ budynek pełni pierwotną funkcję jego charakter może zostać zachowany, a ewentualne, dodatkowe potrzeby użytkownika zaspokojone być powinny z poszanowaniem oryginalnych rozwiązań architektonicznych, z szacunkiem dla tego wartościowego obiektu łódzkiej architektury.

Anna Michalak

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków

Otrzymują:

1. Adresat
2. aa.

Sprawę prowadzi: Ewa Szelągowska – St. Inspektor Wydział Zabytków Nieruchomych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi, Tel. (42) 635 80 16.

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi
ul. Piotrkowska 99, 90-425 Łódź, tel.: 42 631 78 92, fax: 42 630 17 83
e-mail: sekretariat@wuoz-lodz.pl
<https://www.wuoz-lodz.pl>

Administratorem danych osobowych jest Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.WUOZ.RODO lub pod numerem telefonu: 42 631 78 92.

